

Aslıhan OKÇU

**İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNDA
RÜCU HAKKI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM I MÜTESELSİL SORUMLULUK VE RÜCU HAKKI

1. BORÇLULAR ARASINDAKİ TESELSÜL.....	5
1.1. Müteselsil Sorumlulukta Dış İlişki.....	10
1.2. Müteselsil Sorumlulukta İç İlişki ve Rücu Hakkı.....	13
1.2.1. Genel olarak	13
1.2.2. Rücu hakkı.....	15
1.2.2.1. Rücu hakkının şartları	17
1.2.2.1.1. Alacaklının tatmin edilmesi	17
1.2.2.1.2. İfanın geçerli olması	18
1.2.2.1.3. Rücu edilen borçlunun ifadan kaçınma hakkına sahip olamaması.....	18
1.2.2.2. Rücu hakkının kapsamı.....	19
1.2.2.3. Rücu hakkının kaybı.....	21
1.2.2.3.1. Ortak defilerin ileri sürülmemesi	21
1.2.2.3.2. Diğer borçluların ifadan haberdar edilmemesi ...	22
1.2.2.3.3. Müteselsil borçlulardan birinin acze düşmesi	22
2. HALEFİYET.....	23
3. RÜCU HAKKI VE HALEFİYET İLİŞKİSİ.....	25

BÖLÜM II

İŞ HUKUKUNDA RÜCU HAKKI

1. ASIL İŞVEREN ALT İŞVEREN İLİŞKİSİ	27
1.1. Genel Olarak	27
1.2. Alt İşverenlik İlişkisinin Kurulabilme Koşulları.....	30
1.2.1. İşyerinde işçi çalıştıran bir asıl işveren bulunmalı	30
1.2.2. İş asıl işverenin işyerinde yapılmalı.....	31
1.2.3. İş, işyerinde yürütülen mal ve hizmet üretimine ilişkin olmalı	32
1.2.4. Alt işveren işçileri sadece asıl işverence verilen işte çalışmalı.....	34
1.3. Asıl İşverenin Alt İşveren İşçilerine Karşı Müteselsil Sorumluluğu.....	35
1.3.1. Genel olarak	35
1.3.2. Sorumluluğun kapsamı	38
1.4. Asıl İşverenin Alt İşverene Rücu Hakkı	42
2. İŞYERİ DEVRİ.....	47
2.1. Genel Olarak	47
2.2. İşyeri Devrinde Müteselsil Sorumluluk ve Rücu Hakkı	49
3. GEÇİCİ İŞ İLİŞKİSİ	55
3.1. Mesleki Anlamda Geçici İş İlişkisi	56
3.1.1. Genel olarak	56
3.1.2. Mesleki anlamda geçici iş ilişkisinde müteselsil sorumluluk.....	57
3.2. Mesleki Amaçlı Olmayan Geçici İş İlişkisi	60
3.2.1. Genel olarak	60
3.2.2. Mesleki amaçlı olmayan geçici iş ilişkisinde müteselsil sorumluluk ve rücu hakkı	62

BÖLÜM III

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNDA RÜCU HAKKI

1. GENEL OLARAK RÜCU HAKKI.....	67
2. İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI BAKIMINDAN İŞVERENİN SORUMLULUĞU VE KURUMUN RÜCU HAKKI..	69
2.1. Sorumluluğun Koşulları.....	69
2.1.1. İş kazası ve meslek hastalığının meydana gelmiş olması	69
2.1.1.1. İş kazası	69
2.1.1.1.1. Sigortalının kazaya uğraması	70
2.1.1.1.1.1. Sigortalının işyerinde olduğu sırada kazanın gerçekleşmesi.....	72
2.1.1.1.1.2. İşveren tarafından yürütülmekte olan iş ya da sigortalı kendi ad ve hesabına çalışıyorsa yürütmekte olan iş sebebiyle kazanın gerçekleşmesi.....	76
2.1.1.1.1.3. Görev nedeniyle sigortalının işverence asıl işini yapmaksızın başka bir yere gönderilmesi anında kazanın gerçekleşmesi	77
2.1.1.1.1.4. Çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanda emziren kadın sigortalının kazaya uğraması	78
2.1.1.1.1.5. İşverence sağlanan taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında sigortalıların kazaya uğraması	79
2.1.1.1.2. Kazaya uğrayanın 5510 sayılı yasaya göre sigortalı sayılması	80
2.1.1.1.3. Sigortalının geçirdiği kaza sonrasında bedenen ve ruhen zarara uğraması.....	82
2.1.1.1.4. Kaza ile sigortalının uğradığı zarar arasında nedensellik bağının bulunması	83
2.1.1.2. Meslek hastalığı	85
2.1.1.2.1. Unsurları.....	86
2.1.1.2.2. Meslek hastalığının saptanması.....	87

2.1.2. İşverenin kastı	88
2.1.3. İşverenin iş güvenliği mevzuatına aykırı hareket etmesi.....	90
2.1.4. Kurumun sigortalıya ödeme yapması	95
2.1.4.1. Sigortalıya yapılacak parasal yardımlar	95
2.1.4.2. Sigortalıya yapılan sağlık yardımları.....	98
2.1.4.3. Sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine yapılacak olan parasal yardımlar	99
2.1.4.3.1. Cenaze giderlerinin ödenmesi	99
2.1.4.3.2. Eş ve çocuklara ölüm geliri bağlanması	100
2.1.4.3.3. Evlenme ödeneği	102
2.1.4.3.4. Sigortalının anne ve babasına gelir bağlanması	102
2.1.5. Uygun illiyet bağı	103
2.2. Sorumluluğun Kapsamı	104
2.2.1. Alt sınır olarak iç tavan	105
2.2.2. Üst sınır olarak dış tavan	107
2.2.2.1. Genel olarak	107
2.2.2.2. Tavan hesabında kullanılan veriler	108
2.2.2.2.1. Yaşam süresi	108
2.2.2.2.2. Hak sahiplerine pay ayrılması.....	110
2.2.2.2.3. Kusurun belirlenmesi.....	111
2.2.2.2.4. Sigortalının ücreti	114
3. SİGORTALILARIN KURUMA BİLDİRİLMEMESİ SEBEBİYLE RÜCU HAKKI.....	115
3.1. İşverenin Sigortalıyı Kuruma Bildirmemesi Sebebiyle Sorumluluğu.....	116
3.2. Sorumluluğun Koşulları.....	118
4. İŞVERENİN KANUNİ SÜRE İÇERİSİNDE İŞ KAZASINI KURUMA BİLDİRMEMESİNDEN DOĞAN RÜCU HAKKI	121
5. İŞVERENİN KANUNİ SÜRE İÇERİSİNDE MESLEK HASTALIĞINI KURUMA BİLDİRMEMESİNDEN DOĞAN RÜCU HAKKI.....	122

6. SİGORTALININ BÜNYESİ BAKIMINDAN UYGUN OLMAYAN İŞTE ÇALIŞTIRILMASI SEBEBİYLE İŞVERENE RÜCU HAKKI.....	123
7. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN FİİLLERİ SEBEBİYLE RÜCU HAKKI	126
8. UZUN VADELİ SİGORTA KOLLARI KAPSAMINDA KURUMUN ÜÇÜNCÜ KİŞİYE RÜCU HAKKI	129
9. GENEL SAĞLIK SİGORTASI KAPSAMINDA RÜCU HAKKI....	131
10. HASTALIK SİGORTASI KAPSAMINDA RÜCU HAKKI.....	133
10.1. Genel Olarak Hastalık Sigortası.....	133
10.1.1. Yapılacak olan sağlık yardımları	134
10.1.2. Geçici iş göremezlik ödeneği.....	135
10.2. İşverenin Kurum Karşısında Sorumluluğu ve İşverene Rücu Hakkı.....	137
10.3. Üçüncü Kişinin Sorumluluğu ve Rücu Hakkı.....	138
11. ÜÇLÜ İLİŞKİLER KAPSAMINDA RÜCU HAKKI.....	139
11.1. Asıl İşveren - Alt İşveren İlişkisinde Rücu Hakkı	139
11.2. Geçici İş İlişkisinde Rücu Hakkı.....	143
12. 5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU KAPSAMINDA RÜCU DAVALARI	146
12.1. Kurumun Dava Hakkınının Hukuki Niteliği.....	146
12.2. Rücu Davalarında Sorumluluğun Amacı.....	150
12.3. Rücu Davalarında Husumet.....	153
12.4. Rücu Davalarında Görevli ve Yetkili Mahkeme	157
12.5. Rücu Alacağında Zamanaşımı ve Faiz.....	158
SONUÇ	161
KAYNAKÇA.....	165